

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2014,

**kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o působnosti orgánů
Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o ochraně spotřebitele

Čl. I

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění zákona č. 217/1993 Sb., zákona č. 40/1995 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 110/1997 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 64/2000 Sb., zákona č. 145/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 102/2001 Sb., zákona č. 452/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2003 Sb., zákona č. 277/2003 Sb., zákona č. 439/2003 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 217/2004 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 229/2006 Sb., zákona č. 36/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 298/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 28/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 211/2011 Sb., zákona č. 219/2011 Sb., zákona č. 468/2011 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 238/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb. a zákona č. 476/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 14a se na konci textu věty první doplňují slova „nebo orgánu Celní správy České republiky“.
2. V § 23 odst. 1 se slova „a 8 až 12 a 16“ nahrazují slovy „7 až 11 a 15“.
3. V § 23 se odstavec 6 zrušuje.
Dosavadní odstavce 7 až 16 se označují jako odstavce 6 až 15.
4. V § 23 odst. 6 se slova „pod celním dohledem²²⁾“ nahrazují slovy „, vůči nimž celní úřad vykonává působnost podle přímo použitelného předpisu Evropské unie“ a slova „příslušnému celnímu úřadu^{23), 24)} k provedení celního řízení a dalšího řízení“ se nahrazují slovy „celnímu úřadu“.

Poznámky pod čarou č. 22 až 24 se zrušují.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, která byla zahájena před orgány Celní správy České republiky přede

dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Rozhodl-li orgán Celní správy České republiky o pozastavení prodeje výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavření provozovny podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupují orgány Celní správy České republiky při udělování písemného souhlasu k obnovení prodeje výrobků nebo poskytování služeb anebo otevření provozovny podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ **Změna autorského zákona**

Čl. III

V zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 168/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 156/2013 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se § 42a včetně poznámky pod čarou č. 4c zrušuje.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Řízení podle zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, která byla zahájena před orgány Celní správy České republiky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ **ÚČINNOST**

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

A. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví (dále jen „návrh zákona“).

Návrh zákona obsahuje změny zákonů, které jsou vyvolány návrhem zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, přičemž se jedná o standardní návrh právního předpisu provádějícího dílčí změny v jiných zákonech, tedy o tzv. doprovodný zákon. Nové úpravě působnosti orgánů Celní správy České republiky (dále jen „orgány celní správy“) v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví je třeba přizpůsobit zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“). Změny těchto zákonů souvisí s přepracováním dosavadní kompetence orgánů celní správy při ochraně spotřebitele a s tím, že nová právní úprava pojímá ochranu práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu orgány celní správy jiným způsobem.

Orgány celní správy mají podle Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 608/2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (dále jen „nařízení č. 608/2013“) stanoveny pravomoci v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, pokud jde o zboží, které podle celních předpisů Evropské unie podléhá celnímu dohledu nebo celní kontrole, a stanovenou pravomoc provádět odpovídající kontroly tohoto zboží, aby zabránily operacím, které jsou v rozporu s právními předpisy v oblasti duševního vlastnictví. Výkon pravomoci orgánů celní správy v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví na hranicích je účinným způsobem, jak rychle a účelně poskytnout právní ochranu držiteli práva duševního vlastnictví, oprávněným výrobcům zboží i jeho uživatelům.

Nařízení č. 608/2013 předpokládá, že k provádění tzv. opatření na hranicích, která zahrnují opatření vůči zboží podléhajícímu celnímu dohledu, je třeba stanovit jednotný procesní režim – tj. režim postavený na součinnosti s držiteli práv duševního vlastnictví, kteří však musí

zároveň iniciovat a vést soukromoprávní řízení ve věci určení, zda právo duševního vlastnictví bylo porušeno. Pokud jde o vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu (jde o výkon pravomoci vůči zboží, které *a contrario* nepodléhá celnímu dohledu), je naproti tomu nezbytné, aby bylo k dispozici několik samostatných postupů, a to nejen v působnosti orgánů celní správy.

Rozdílný přístup k vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu a v rámci celního dohledu je důsledkem toho, že systém opatření na hranicích umožňuje zabránit tomu, aby se zboží porušující práva duševního vlastnictví dostalo na vnitřní trh Evropské unie. Pokud se však takové zboží přesto na vnitřní trh Evropské unie dostane, nebo je v rámci tohoto vnitřního trhu vyrobeno a prodáváno, jsou možnosti jeho odhalení podstatně omezené, a to vzhledem k volnému pohybu zboží v rámci Evropské unie, který je realizován bez celních kontrol na vnitřních hranicích.

Návrh zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví pro svoje potřeby definuje část vnitřního trhu Evropské unie na území České republiky jako „vnitrostátní trh“; blíže viz důvodová zpráva k návrhu tohoto zákona. Vnitřní trh Evropské unie (tzv. Internal Market) zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu – srov. čl. 26 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Vnitrostátní trh je pojmem spíše geografickým, zatímco vnitřní trh Evropské unie (případně jeho určitá část, v tomto případě jeho část na území České republiky, s výjimkou území, která podléhají zvláštnímu celnímu režimu) spíše určuje právní režim – nejde ani tak o geografické vymezení území, jako o určení vlastností tohoto režimu, ačkoliv je možné se v tomto režimu pohybovat pouze na určitém geografickém území. S ohledem na výše uvedené je však třeba v odůvodněných případech rozlišovat v následujícím textu pojmy vnitřní trh Evropské unie a vnitrostátní trh.

V rámci sjednocení právní úpravy opatření prováděných orgány celní správy jak při celním dohledu, tak na vnitrostátním trhu by se tedy nově orgány celní správy zaměřily primárně na opatření prováděná v součinnosti s držiteli práv duševního vlastnictví. Nadále by tedy nevykonávaly v rámci boje s porušováním práv duševního vlastnictví působnost na úseku ochrany spotřebitele v návaznosti na zákon o ochraně spotřebitele (jakkoliv samozřejmě platí, že uplatňováním ochrany práv duševního vlastnictví v součinnosti s držitelem těchto práv je zároveň poskytována i ochrana spotřebitelům s tím, že tento vztah platí i opačně, tedy tak, že ochranou spotřebitele je v určitých případech poskytována i ochrana držitelům práv duševního vlastnictví).

Působnost při ochraně práv duševního vlastnictví podle zákona o ochraně spotřebitele by přitom nadále vykonávaly jiné orgány, zejména Česká obchodní inspekce nebo Státní zemědělská a potravinářská inspekce a v tomto směru by ke změně dosavadní úpravy nedošlo. Kompetence vykonávané podle zákona o ochraně spotřebitele však nepokrývají všechny situace, ve kterých se zboží nachází. Proto se jeví potřebné adekvátními právními nástroji řešit všechny situace komplexně na principech nařízení č. 608/2013, a to i vůči zboží, které se nenachází ve věcné působnosti tohoto nařízení. Využijí se tím nejen zkušenosti orgánů celní správy při uplatňování citovaných právních předpisů, ale i postavení celní správy jako ozbrojeného bezpečnostního sboru. K dosažení těchto změn se navrhuje přijmout novou úpravu.

Zároveň se nepředpokládá, že touto změnou bude snížena úroveň ochrany spotřebitele, neboť dosavadní kompetence celních orgánů v této oblasti jsou sdílené s jinými orgány a ochranou práv k duševnímu vlastnictví podle nově navrhované úpravy bude v konečném důsledku nadále chráněn i spotřebitel.

Co se týče hodnocení dopadu regulace (RIA), odkazuje se ve vztahu k návrhu zákona na obecnou část důvodové zprávy k návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, která obsahuje závěrečnou zprávu o hodnocení dopadu regulace.

B. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Navrhované právní řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V souladu s čl. 2 odst. 2 Listiny je zákonem upraveno, v jakých případech, mezích a způsobem lze uplatňovat státní moc, reprezentovanou v daném případě orgány celní správy.

C. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČESKÁ REPUBLIKA VÁZÁNA, A JEJÍ SLUČITELNOSTI S PRÁVNÍMI AKTY EVROPSKÉ UNIE

Návrhem zákona upravená problematika je upravena v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů, popřípadě ve Sbírce mezinárodních smluv. Jedná se zejména o Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) dle bodu 1.3.

Předkládaného návrhu zákona se týká směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o vymáhání práv duševního vlastnictví a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Návrh zákona je s těmito právními předpisy Evropské unie plně v souladu.

D. PŘEDPOKLÁDANÝ HOSPODÁŘSKÝ A FINANČNÍ DOSAH NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA STÁTNÍ ROZPOČET

U navrhované právní úpravy, za předpokladu účinnějšího vymáhání práv duševního vlastnictví, se předpokládá výrazný pozitivní hospodářský a finanční dosah na státní rozpočet. Podrobnější zhodnocení dané problematiky je součástí obecné části důvodové zprávy k návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, na které se tímto odkazuje.

E. ZHODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK

U navrhovaných změn zákonů se nepředpokládá zvýšení korupčního rizika oproti stávajícímu stavu, resp. lze předpokládat částečné zmírnění tohoto rizika zavedením řízení o žádostech o přijetí opatření namísto méně formálního vyřizování podnětů k provedení kontroly podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. autorského zákona, přičemž zároveň dojde ke sjednocení procesního režimu při ochraně práv duševního vlastnictví v kompetenci orgánů celní správy.

Zhodnocení korupčních rizik je součástí obecné části důvodové zprávy k návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, na které se tímto též odkazuje.

II. Zvláštní část

K části první (změna zákona o ochraně spotřebitele)

K článku I

(K bodu 1 – § 14a)

Jednou z klíčových změn obsažených v návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví je sjednocení právní úpravy opatření prováděných orgány celní správy jak při celním dohledu, tak na vnitrostátním trhu tak, aby se nově tyto orgány zaměřily primárně na opatření prováděná v součinnosti

s držiteli práv duševního vlastnictví. Nadále by tedy nevykonávaly v rámci boje s porušováním práv duševního vlastnictví působnost na úseku ochrany spotřebitele podle zákona o ochraně spotřebitele, čemuž je třeba přizpůsobit znění § 14a tohoto zákona. Orgány celní správy sice již nebudou dozorovými orgány uvedenými v ustanovení § 23 zákona o ochraně spotřebitele, avšak nadále budou dozorovou činnost materiálně vykonávat podle navrhovaného zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, proto je jim třeba oprávnění podle § 14a zachovat.

(K bodu 2 – § 23 odst. 1)

Dochází k legislativně technické úpravě ustanovení.

(K bodům 3 – § 23 odst. 6)

V rámci sjednocení právní úpravy opatření prováděných orgány celní správy jak při celním dohledu, tak na vnitrostátním trhu by se nově tyto orgány zaměřily primárně na opatření prováděná v součinnosti s držiteli práv duševního vlastnictví. Nadále by tedy nevykonávaly v rámci boje s porušováním práv duševního vlastnictví působnost na úseku ochrany spotřebitele podle zákona o ochraně spotřebitele. Tato změna musí být formálně provedena též zásahem do § 23 odst. 6 zákona o ochraně spotřebitele, který uvedenou kompetenci celních orgánů též upravuje.

(K bodu 4 – § 23 odst. 6)

Jedná se o formální zpřesnění dosavadního § 23 odst. 7 (nově očíslován jako odst. 6) zákona o ochraně spotřebitele, které se týká předávání zboží zajištěného inspektorem České obchodní inspekce nebo Státní zemědělské a potravinářské inspekce při výkonu jejich dozoru podle zákona o ochraně spotřebitele, pokud bylo prokázáno, že se jedná o zboží pod celním dohledem, tedy o zboží, na které se vztahuje celní kodex Společenství a dosavadní nařízení č. 1383/2003, resp. jej nahrazující nařízení č. 608/2013. Tato změna zde zavádí standardní formulaci odkazující na evropskou právní úpravu. Současně dochází k eliminaci neaktuálních poznámek pod čarou.

K článku II

Navrhuje se standardní přechodné ustanovení, podle něhož budou započatá řízení podle novelizovaného zákona dokončena podle dosavadních předpisů. Nad rámec standardního přechodného ustanovení se navrhuje přechodné ustanovení týkající se pozastavení prodeje výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavření provozovny dle § 23a odst. 3 zákona

o ochraně spotřebitele.

K části druhé (změna autorského zákona)

K článku III

Ustanovení § 42a autorského zákona upravuje postup, na jehož základě mohou orgány celní správy při celním dohledu vykonávat pravomoc v souvislosti s vymáháním autorského práva jako jednoho z práv duševního vlastnictví. Přitom se – byť s dílčími odlišnostmi – jedná o obdobný postup, jako v případě opatření při celním dohledu podle návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví (včetně institutů zajištění věci a rozhodující úlohy soudního rozhodnutí o tom, že k porušení práva autorského skutečně došlo). Úprava § 42a autorského zákona se tak jeví jako duplicitní vůči úpravě návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví a měla by tedy být z autorského zákona vypuštěna bez náhrady, a to i s ohledem na fakt, že v současnosti nelze zcela jednoznačně určit její poměr k úpravě zákona č. 191/1999 Sb.

K článku IV

Navrhuje se standardní přechodné ustanovení, podle něhož budou započatá řízení podle novelizovaného zákona dokončena podle dosavadních předpisů.

K části třetí (účinnost)

K článku V

Účinnost návrhu zákona se navrhuje od 1. ledna 2015, a to shodně jako v případě návrhu zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví.

V Praze dne 2. července 2014

Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.
předseda vlády

Ing. Andrej Babiš, v.r.
1. místopředseda vlády a ministr financí